

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ПСИХОЛОГІЯ ЖИТТЄВОГО ПРОСТОРУ
ОСОБИСТОСТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ
КРИЗИ, ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ЦИФРОВОЇ
ТРАНСФОРМАЦІЇ СУСПІЛЬНОГО ЖИТТЯ

14-15 вересня 2023 року

Одеса – 2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет лінгвістики та перекладу
Кафедра педагогіки та психології

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ПСИХОЛОГІЯ ЖИТТЄВОГО ПРОСТОРУ ОСОБИСТОСТІ В
СУЧАСНИХ УМОВАХ КРИЗИ, ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ЦИФРОВОЇ
ТРАНСФОРМАЦІЇ СУСПІЛЬНОГО ЖИТТЯ

14-15 вересня 2023 року

Одеса – 2023

Жусь О. М.

кандидат економічних наук, доцент,

Одеська державна академія будівництва та архітектури

ФІНАНСОВА ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ПЛАНУВАННЯ ЖИТТЄВОГО ПРОСТОРУ ОСОБИСТОСТІ

В умовах швидкого науково-технічного прогресу і пришвидшення процесів глобалізації традиційні механізми регулювання економіки, орієнтовані на стабільні автономні вітчизняні ринки, перестали бути ефективними. Тому соціально незахищені верстви, усе ж таки частково відлучалися від соціальної допомоги. Як наслідок, формується новий соціальний феномен – прекаріат. Прекаріат – це вид найманої праці, який охопив переважну кількість населення і став невід’ємною частиною усього промислового виробництва, сфери культури, освіти, охорони здоров’я, життєвого світу багатьох людей. Це клас, що формується, який, з одного боку, уособлює соціальні верстви, які мають професійні знання, кваліфікацію, досвід і прагнуть побудувати раціональні взаємозв’язки з суспільством і державою, з іншого – це швидко зростаюча верства працівників нестабільного соціального становища з невизначеним ступенем зайнятості, з нестійкими формами розподілу додаткового продукту та довільною оплатою праці. Працівники не бачать перспектив, які задовольняють їх амбіції у сфері суспільного та приватного життя. Це люди, які мають тимчасову, неофіційну роботу, мігранти, безробітні. До прекаріату належить і частина молоді, яка перебуває у стані невизначеності, погоджуючись на випадкові та непостійні види зайнятості, часто нижче своїх можливостей та виправданих претензій. Прекаріат – це лише складова частина глобальних трансформацій. Розвиток технологій призводить до постійного технологічного заміщення робочої сили, перманентної видозміни всієї системи зайнятості.

Виникнення високопродуктивних платформ, комп’ютеризація, технологічне заміщення живої робочої сили спричинили скорочення масової праці і стали важливими факторами виникнення рентного суспільства. Рентне

суспільство – це суспільство, в якому переважна частина населення є рантиє, що живуть на ренту з науковотехнічного прогресу, який забезпечує саларіат – висококваліфіковані фахівці, які працюють у сфері високих технологій [1].

Рентне суспільство дає звичайній людині лише мінімум, воно вчить її задовольнятися малим, формуючи відповідні установки. Перед рештою перспектив, у яких особистість могла б показати себе з повною силою, таке суспільство зводить непереборну смугу перешкод. У дешевих розвагах долати цю смугу для багатьох стає безглуздо, бо набагато простіше поступово знижувати свої апетити, підлаштовувати їх під потік незароблених благ [1].

Головною колізією глобальної цивілізації початку ХХІ століття є і те, що поруч із створенням фантастичних (з погляду попередніх епох історії людства) можливостей для гармонійного розвитку особистості, які стали результатом науково-технічного прогресу, розгортаються потужні кризові процеси, які охоплюють практично всі сфери людської життєдіяльності.

Причиною переходу від соціальної держави та суспільства масової праці до суспільства рентного типу є насамперед вичерпання ресурсів у світовому масштабі та технологічне заміщення людини, що веде до зростання соціальних груп, які живуть на різні форми ренти (допомоги, доплати тощо), тоді як у виробництві багатств беруть участь дедалі менше людей. З'являються нові провідні соціальні групи креативного класу, технократії, різке збільшення працівників сфери послуг, ІТ працівників; з'являються і нові форми зайнятості (фрілансери, віддалена робота, проєктні співтовариства).

Стратифікаційний зріз можна представити так: гарантована зайнятість (саларіат); негарантована зайнятість (прекаріат, тимчасово безробітні/зайві) та повна незайнятість («повністю зайві»). Тобто соціальна стабільність, відносна рівність, зростання доходів – за умови сучасної фінансової глобалізації ці механізми перестають діяти.

Серйозною в цьому плані виявляється проблема формування антитрудової («рентної») моралі, коли будь-яка форма суспільно-корисної діяльності

розглядається як «експлуатація» і «пригнічення» «вільної особистості», що породжує ряд етичних установок на «антипрацю».

Специфіка цієї ситуації у тому, що має місце скорочення доходів у всіх груп населення. Через високу нерівність зменшується мобільність. Крім того, низька економічна динаміка останніх півтора десятиліття може спричинити ситуацію, коли нинішні молоді люди можуть виявитися першим поколінням, яке житиме гірше за попередні.

Отже, реалії сьогоденного суспільства несуть дві протилежні тенденції для розвитку життєвих стратегій молоді. З одного боку, цінності кар'єри, успіху, освіти як соціального ліфту, саморозвиток, самореалізація в суспільстві та суспільне визнання, з другого – цінності соціальної пасивності, паразитизму, вимогливості до суспільства щодо забезпечення благами життя без власних зусиль, гедонізм на мінімальному рівні, який забезпечується ззовні (батьками або соціальними інституціями). Фактори економічних криз, вивільнення значної кількості працюючих людей внаслідок технологічних змін, швидка зміна характеру і структури ринку праці, система соціальної та фінансової допомоги в ряді країн, невідповідність освіти запитам ринку праці і ряд інших факторів знижують потребу молоді до активних дій в напрямі професійної самореалізації, висхідної соціальної мобільності.

Таким чином, аксіологічними пріоритетами сучасної молоді можна назвати дві протилежні тенденції для розвитку життєвих стратегій. Це: 1) цінності кар'єри, успіху, освіти як соціального ліфту, саморозвиток, самореалізація в суспільстві та суспільне визнання; 2) набір з цінності соціальної пасивності, паразитизму, вимогливості до суспільства щодо забезпечення благами життя без власних зусиль, гедонізм.

Список використаної літератури

1. Бубенко П.Т. Інституційна динаміка просторової організації економічного розвитку. Монографія. Харків: ХНАМГ, 2008. 295 с.

THE IMPORTANCE OF MOTIVATION IN THE SUCCESS OF STUDENTS' LEARNING ACTIVITIES	60
<i>Войтенко Н. С., Єрмакова А. Ю.</i>	
ФОРМУВАННЯ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ	63
<i>Joana Berger-Estilita</i>	
UNDERSTANDING AND MITIGATING PROFESSIONAL BURNOUT SUNDROME: A COMPREHENSIVE EXPLORATION.....	67
<i>Гарькавець С.О., Волченко Л.П.</i>	
ДО ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	70
<i>Гойда М.О.</i>	
АКТУАЛЬНИЙ СТАН НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГЕНДЕРНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ.....	73
<i>Горицька О.В., Єрмаков М. Ю.</i>	
ПСИХОЛОГІЧНА АДАПТАЦІЯ СУЧАСНИХ ПІДПРИЄМЦІВ ДО УМОВ ВОЄННОГО СТАНУ.....	80
<i>Грінько М.М.</i>	
ЗБЕРЕЖЕННЯ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ПРАЦІВНИКІВ ДСНС ПІСЛЯ ЇХ УЧАСТІ В ЛІКВІДАЦІЇ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ.....	84
<i>Данилюк І. В., Курапов А. О., Ягіяєв І. І., Малишева К. О., Льошенко О. А., Литвин С. В.</i>	
ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ХЕМОФОБІЇ ТА НЕГАТИВНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ВАКЦИНАЦІЇ.....	90
<i>Жусь О.М.</i>	
ФІНАНСОВА ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ПЛАНУВАННЯ ЖИТТЄВОГО ПРОСТОРУ ОСОБИСТОСТІ	95
<i>Загоруйко Н.М.</i>	
КОЛОРАТИВНІСТЬ ЯК ОБ'ЄКТИВНА РЕАЛЬНІСТЬ ТА ВІДОБРАЖЕННЯ ЇЇ У ПСИХОЛОГІЇ ЛЮДИНИ ТА ЇЇ МОВЛЕННІ	98
<i>Єрмакова С.С.</i>	
ПСИХОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ УПРОВАДЖЕННЯ БІОЕТИКИ В ОСВІТНЮ ПРАКТИКУ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ.....	102
<i>Єрмакова С.С., Воронецька Д.О.,</i>	
ЖИТТЄВИЙ ПРОСТІР ОСОБИСТОСТІ ЯК МОДЕРАТОР ЇЇ ПРОФЕСІЙНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ.....	105
<i>Єрмакова С.С., Каранфілова О.В.</i>	
РОЗУМІННЯ СВІТУ У ПРОЦЕСІ СВІТОГЛЯДНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ.....	109
<i>Єрмакова С.С., Криворучко В.О.</i>	
ЖИТТЄВИЙ ПРОСТІР ОСОБИСТОСТІ: ВІРТУАЛЬНА РЕАЛЬНІСТЬ ТА ГЛОБАЛЬНІ КОНТЕКСТИ ІСНУВАННЯ.....	113
<i>Yermak K.</i>	
THE RELATIONSHIP OF PARTNERS IN MARRIAGE AND THEIR IMPACT ON THE DEVELOPMENT OF THE CHILD	116